

Sprawozdanie z wykonania planu działalności

Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi¹⁾

za rok 2022

dla działów administracji rządowej: rolnictwo, rozwój wsi, rynki rolne, rybołówstwo²⁾

CZĘŚĆ A: Realizacja najważniejszych celów w roku 2022

(w tej części sprawozdania należy wymienić cele wskazane w części A planu na rok, którego dotyczy sprawozdanie)

Lp.	Cel	Mierniki określające stopień realizacji celu ³⁾			Najważniejsze planowane zadania służące realizacji celu ⁴⁾	Najważniejsze podjęte zadania służące realizacji celu ⁵⁾
		Nazwa	Planowana wartość do osiągnięcia na koniec roku, którego dotyczy sprawozdanie	Osiągnięta wartość na koniec roku, którego dotyczy sprawozdanie		
1	2	3	4	5	6	7
1.	Zwiększenie opłacalności produkcji rolnej i rybackiej	<p>Udział gospodarstw rolnych o powierzchni od 1-5 ha UR w ogólnej liczbie gospodarstw rolnych</p> <p>Wartość eksportu artykułów rolno-spożywczych w przeliczeniu na 1 mieszkańca Polski</p>	<p><45%</p> <p>>730 [euro/mieszkańca]</p>	<p>*</p> <p>* brak danych za rok 2022</p> <p>1257 euro/mieszkańca *</p> <p>* dane dot. ludności wg stanu na 1 stycznia 2022r. (GUS); dane dot.</p>	<p>– zapewnienie rolnikom, szczególnie z mniejszych gospodarstw, bezpośredniego udziału w rynku konsumenckim przez rozszerzenie sprzedaży detalicznej i rolniczego handlu detalicznego, w tym m.in. ułatwienia prawne oraz wsparcie finansowe pozwalające rolnikom</p>	<p>– W zakresie realizacji zadania dot. zapewnienia rolnikom bezpośredniego udziału w rynku konsumenckim przez rozszerzenie sprzedaży detalicznej i rolniczego handlu detalicznego podjęto następujące zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przygotowano i opublikowano rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 września 2022 r. w sprawie szczegółowego przeznaczenia, warunków i trybu udzielania wsparcia w zakresie przetwarzania lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych, spożywczych, rybołówstwa lub akwakultury w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz.U. poz. 1898). • W okresie od 17 października do 18 listopada 2022 r. ARiMR przeprowadziła pierwsze nabory wniosków w ramach poszczególnych części inwestycji A1.4.1. KPO. Wspierano rolników i rybaków w zakresie przetwarzania i wprowadzania do obrotu/zbywania produktów rolnych, rybołówstwa i spożywczych w ramach rolniczego handlu detalicznego (RHD), sprzedaży bezpośredniej i działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MOL), tworzenie miejsc bezpośredniej

¹⁾ Należy podać nazwę ministra, zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów w sprawie szczegółowego zakresu działania ministra, a w przypadku gdy sprawozdanie jest sporządzane przez kierownika jednostki nazwę jednostki.

²⁾ Należy wypełnić tylko w przypadku, gdy sprawozdanie jest sporządzane przez ministra, podając nazwy wszystkich działów administracji rządowej przez niego kierowanych.

³⁾ Należy podać co najmniej jeden miernik. W przypadku gdy cel jest ujęty w budżecie zadaniowym na rok, którego dotyczy sprawozdanie, należy podać przypisane celowi mierniki wskazane w tym dokumencie.

⁴⁾ Należy wpisać zadania służące realizacji celu wymienione w kolumnie 5 w poszczególnych częściach planu na rok, którego dotyczy sprawozdanie.

⁵⁾ W przypadku gdy wskazany cel był ujęty w budżecie państwa w układzie zadaniowym na rok, którego dotyczy sprawozdanie, należy podać wszystkie podjęte podzadania budżetowe służące realizacji tego celu.

				handlu zagranicznego - wg wstępnych danych za 2022r. (KAS/Min. Finansów)	<p>rozpoczęcie i prowadzenie działalności w ramach handlu detalicznego żywności pochodzącej w całości lub części z własnej uprawy, hodowli lub chowu oraz wsparcie tego rodzaju działalności;</p> <ul style="list-style-type: none"> - większe dofinansowanie do paliwa rolniczego – zwiększenie wsparcia finansowego do zakupu paliwa rolniczego używanego przy uprawie pól i hodowli bydła w celu zmniejszenia kosztów w gospodarstwach rolnych; - zmiany w systemie ubezpieczeń w rolnictwie gwarantujące większą ochronę dla małych i średnich gospodarstw rolnych w Polsce; - wsparcie tworzenia i rozwoju lokalnych rynków rolno-spożywczych i infrastruktury krótkich łańcuchów dostaw 	<p>sprzedaży dla spożywczych produktów lokalnych (miejsca obsługi podróźnych na obszarze dróg – tzw. MOP-y oraz warzywniaki i zieleśniaki), w celu skracania łańcuchów żywnościowych i wzmocnienia pozycji rolnika oraz zapewnienia dodatkowych dochodów.</p> <ul style="list-style-type: none"> - W zakresie realizacji zadania dot. większego dofinansowania do paliwa rolniczego – zwiększenia wsparcia finansowego do zakupu paliwa rolniczego używanego przy uprawie pól i hodowli bydła w celu zmniejszenia kosztów w gospodarstwach rolnych podjęto następujące zadania: <ul style="list-style-type: none"> • Weszła w życie w dn. 1 października 2021 r. ustawa o zmianie ustawy o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej, wprowadzającej zmiany polegające na zwiększeniu limitu zużycia oleju napędowego wykorzystywanego do prac w gospodarstwie ze 100 do 110 litrów na 1 ha użytków rolnych oraz z 30 do 40 litrów na 1 średnią roczną dużą jednostkę przeliczeniową bydła. • Przygotowano i opublikowano rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie stawki zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej na 1 litr oleju w 2023 r., wprowadzającego zwiększoną z 1,00 zł do 1,20 zł stawkę zwrotu podatku akcyzowego. • Przygotowano i opublikowano rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej w ramach działania „Zarządzanie Ryzykiem” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, na podstawie którego producenci drobiu, bydła i świń mogą otrzymać refundację 70% kosztów zakupu ubezpieczeń od ryzyka strat spowodowanych salmonellozą. - W zakresie realizacji zadania dot. zmiany w systemie ubezpieczeń w rolnictwie gwarantujące większą ochronę dla małych i średnich gospodarstw rolnych w Polsce podjęto następujące działania: <ul style="list-style-type: none"> • Przygotowano i opublikowano rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 listopada 2022 r. w sprawie maksymalnych sum ubezpieczenia dla poszczególnych upraw rolnych i zwierząt gospodarskich na 2023 r., podwyższające maksymalne sumy ubezpieczenia dla poszczególnych upraw rolnych i zwierząt gospodarskich na 2023 r. • Wprowadzono mechanizm cesji należności z tytułu zakupu przez producentów rolnych polisy ubezpieczenia umożliwiającą zapłatę na rzecz zakładu ubezpieczeń tych należności przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z dopłat bezpośrednich. • Przekształcono Pocztove Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych w AGRO Ubezpieczenia - Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych w całości należące do Funduszu Składowego Ubezpieczenia Społecznego Rolników w celu umożliwienia producentom rolnym ubezpieczania się od wszystkich ryzyk pogodowych, z ryzykiem suszy włącznie. • Przygotowano projekt ustawy o Funduszu Ochrony Rolnictwa w celu
	Przeciętny miesięczny dochód na osobę z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie / przeciętny miesięczny dochód na osobę z pracy na własny rachunek	>61%	*	* brak danych na dzień sporządzenia sprawozdania; dane będą dostępne 31.05.2023 r.		

						<p>stworzenia możliwości prawnych gwarantujących producentom rolnym częściową rekompensatę z tytułu utraty przychodów z prowadzonej przez nich działalności rolniczej w przypadku upadłości nabywców produktów rolnych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uwzględniono dwie interwencje z zakresu zarządzania ryzykiem w PS WPR na lata 2023-2027. <p>– W zakresie realizacji zadania dot. wsparcia tworzenia i rozwoju lokalnych rynków rolno-spożywczych i infrastruktury krótkich łańcuchów dostaw podjęto następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przygotowano i opublikowano rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie szczegółowego przeznaczenia, warunków i trybu udzielania wsparcia na wykonywanie działalności w zakresie przechowywania lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych, rybołówstwa lub akwakultury oraz artykułów rolno-spożywczych w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz.U. poz. 2758) - wsparcie tworzenia i modernizacji lokalnych centrów magazynowania i dystrybucji, rynków hurtowych.
--	--	--	--	--	--	---

2.	Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska na obszarach wiejskich	Powierzchnia użytków ekologicznych ogółem w tys. ha	>56 tys. ha UR	544,4 tys. ha UR	<ul style="list-style-type: none"> – rozwój produkcji żywności wysokiej jakości, szczególnie ekologicznej, tradycyjnej i regionalnej, która ma stać się rozpoznawalnym znakiem polskiego rolnictwa; – wsparcie dla powstawania odnawialnych źródeł energii (OZE) w rolnictwie, które są przyjazne środowisku i akceptowane społecznie; – wsparcie dla budowy, odbudowy i prawidłowego wykorzystania urządzeń melioracyjnych oraz powiększenia retencji wodnej 	<ul style="list-style-type: none"> – W zakresie rozwoju produkcji żywności wysokiej jakości, szczególnie ekologicznej, tradycyjnej i regionalnej, która ma stać się rozpoznawalnym znakiem polskiego rolnictwa uchwalono ustawę o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej z 23 czerwca 2022 r. oraz realizowano działania zawarte w Ramowym Planie Działań dla Żywności i Rolnictwa Ekologicznego w Polsce na lata 2021-2030. – W zakresie realizacji zadania dot. wsparcia dla powstawania odnawialnych źródeł energii (OZE) w rolnictwie, które są przyjazne środowisku i akceptowane społecznie podjęto następujące działania: <ul style="list-style-type: none"> • Opracowano program wsparcia instalacji OZE dla rolników i spółdzielni energetycznych „Energia dla wsi” oraz uzyskano jego akceptację w Europejskim Banku Inwestycyjnym. • Kontynuowano realizację projektu „Rozwój obszarów wiejskich poprzez odnawialne źródła energii” (RENALDO) w ramach Programu Wsparcia Reform Strategicznych. Celem projektu jest rozwój spółdzielni energetycznych poprzez pilotażowe wdrożenia w 2 województwach oraz upowszechnianie wiedzy na terenie całego kraju. Wypracowano propozycje zmian legislacyjnych w zakresie ułatwień dla funkcjonowania spółdzielni energetycznych i biogazowni rolniczych. – W zakresie realizacji zadania dot. wsparcia dla budowy, odbudowy i prawidłowego wykorzystania urządzeń melioracyjnych oraz powiększenia retencji wodnej podjęto następujące działania: <ul style="list-style-type: none"> • W 2022 r. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi przekazał wojewodom w ramach dotacji celowej 40 mln zł dla spółek wodnych na bieżące utrzymanie urządzeń melioracji wodnych. • W ramach PROW 2014-2020 możliwe było wsparcie inwestycji związanych z wykonywaniem robót na urządzeniach melioracji wodnych oraz zaopatrzeniem w sprzęt do utrzymywania urządzeń wodnych. • Powstała możliwość wsparcia beneficjentów, którzy zadeklarowali gotowość udostępnienia trwałych użytków zielonych i obszarów przyrodniczych na cele związane z retencjonowaniem wody, gdzie w określonym terminie wystąpiły zalania lub podtopienia. • Prowadzono prace nad rozporządzeniem wykonawczym wprowadzającym możliwość budowy, przebudowy lub remontu urządzeń wodnych lub budowli hydrotechnicznych na ciekach naturalnych oraz budowy lub przebudowy zbiorników retencyjnych.
3.	Rozwój przedsiębiorczości, pozarolniczych miejsc pracy i aktywnego społeczeństwa na obszarach wiejskich	Relacja przeciętnych rocznych dochodów do dyspozycji netto na 1 osobę w gospodarstwie domowym na wsi do miasta	>72%	* * brak danych na dzień sporządzenia sprawozdania; dane będą dostępne do końca 2023 r.	<ul style="list-style-type: none"> – opracowanie rozwiązań prawnych umożliwiających wykorzystanie siedlisk do prowadzenia działalności gospodarczej; – uproszczenia 	<ul style="list-style-type: none"> – W zakresie realizacji zadania dot. opracowania rozwiązań prawnych umożliwiających wykorzystanie siedlisk do prowadzenia działalności gospodarczej wdrożono ustawę z dnia 17 listopada 2021 r. o zmianie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, która upraszcza procedury w zakresie podejmowania lub rozwijania przez rolników działalności nierolniczej na gruntach rolnych, w szczególności na gruntach klas I-III, przy wykorzystaniu zasobów prowadzonego gospodarstwa rolnego. Zmiana ustawy umożliwia prowadzenie działalności nierolniczej w zabudowaniach zagrodowych bez konieczności wcześniejszego ich

		Liczba podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 1 tys. mieszkańców na terenach wiejskich	>78,5	>93,1* * dane pochodzą ze STRATEG oraz zwiększenia liczby podmiotów posiadających REGON w 2022 (w porównaniu z 2021 r.).	wymagań biurokratycznych i deregulacja uwalniająca większą działalność gospodarczą; – wdrożenie modelu gospodarstw opiekuńczych; – zapewnienie stabilnego wsparcia finansowe dla KGW oraz promocja ich działalności; – wsparcie organizacji zajmujących się redystrybucją żywności na cele społeczne	przeznaczenia na cele nierolnicze zgodnie z przepisami o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przepisami o ochronie gruntów rolnych i leśnych. – W zakresie realizacji zadania dot. uproszczenia wymagań biurokratycznych i deregulacja uwalniająca większą działalność gospodarczą podjęto następujące działania: <ul style="list-style-type: none"> • Przygotowano ustawę z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników zawierającą nowe korzystne zasady waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych rolniczych – wyższe emerytury rolnicze (nie mniejsze niż najniższa emerytura z ZUS) oraz możliwość uzyskania dodatku za opłacanie wyższych składek KRUS. • Prowadzono prace nad zmianą ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw. W nowym dokumencie, którym będzie plan ogólny gminy, będzie uwzględniona oddzielna strefa dla rolnictwa. • Dokonano rozszerzenia katalogu obiektów budowlanych i robót budowlanych zwolnionych z obowiązku uzyskania decyzji o pozwoleniu na budowę oraz dokonania zgłoszenia w nowelizowanej obecnie ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane. Dodatkowo w projekcie ustawy zaproponowano rozszerzenie katalogu inwestycji (budów) niewymagających decyzji o pozwoleniu na budowę, a wymagających jedynie dokonania zgłoszenia. Zniesiono możliwość składania dokumentów w postaci papierowej na rzecz pełnej cyfryzacji procesu budowlanego oraz wprowadzono regulacje umożliwiające organom administracji publicznej wydawanie dokumentów na potrzeby procesu budowlanego w postaci elektronicznej. Wprowadzono jeden dla całego kraju system teleinformatyczny służący do obsługi postępowań administracyjnych w budownictwie. • Zmieniono definicję bezrobotnego w projektowanej ustawie o aktywności zawodowej. Umożliwiono rejestrację w urzędzie pracy osobie, która jest właścicielem lub posiadaczem samoistnym lub zależnym nieruchomości rolnej, w rozumieniu przepisów ustawy - Kodeks cywilny, o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe lub podlega ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe. • Przygotowano zmiany w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu. Odpowiednio dobrany termin stosowania nawozów zawierających azot jest istotnym czynnikiem wpływającym na plonotwórczość roślin. Ma to kluczowe znaczenie dla produkcji roślinnej, aby można było uzyskać wysokie plony, a jednocześnie nie dopuścić do strat w obrębie tego makroskładnika. • Przygotowano ustawę z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt wprowadzającej brak opłaty za przesłanie paszportów dla zwierząt pocztą tradycyjną oraz zniesienie obowiązku zaopatrywania w
--	--	---	-------	---	---	---

					<p>paszporty bydła nieprzemieszczanego do innego państwa członkowskiego;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uwzględniono rozwiązania w zakresie zmiany ustawy o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w ustawie z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027. Zgodnie z nimi składanie wniosków o przyznanie pomocy finansowej oraz ich rozpatrywanie będzie realizowane za pośrednictwem systemu teleinformatycznego ARiMR. • W projekcie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, zaproponowano zmiany, które mają na celu zminimalizowanie wymagań dla gospodarstw utrzymujących nie więcej niż 10 sztuk świń w roku kalendarzowym wyłącznie w celu produkcji mięsa na użytek własny. • Uproszczono i zmniejszono obciążenia administracyjne w zatwierdzonym PS WPR 2023-2027. • Podjęto działania w kierunku rozbudowania przez ARiMR własnej Platformy Usług Elektronicznych (PUE), która w przyszłości będzie główną formą komunikacji z beneficjentami ARiMR, opierającej się na komunikacji elektronicznej. • W ramach nowej perspektywy finansowej PS WPR 2023–2027 zaplanowano prowadzenie szkoleń podstawowych dla rolników. • Prowadzono prace nad przygotowaniem Programu Rozwoju Kompetencji Cyfrowych. <p>– W zakresie realizacji zadania dot. wdrożenie modelu gospodarstw opiekuńczych podjęto następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zorganizowano dwie konferencje prasowe dot. gospodarstw opiekuńczych w tym podsumowująca projekt GROWID. • Zaprezentowano model gospodarstwa opiekuńczego na komisji sejmowej. • Odbyły się posiedzenia Zespołu do spraw wdrożenia modelu gospodarstwa opiekuńczego. • Przedstawiciele konsorcjum GROWID wzięli udział w zagranicznych wyjazdach studyjnych dot. gospodarstw opiekuńczych. • Zlecono i rozliczono badanie pn. „Zapotrzebowanie na usługi doradcze i szkoleniowe osób prowadzących gospodarstwa opiekuńcze”. • Na potrzeby dyskusji w ramach prac Zespołu do spraw wdrożenia modelu gospodarstwa opiekuńczego opracowano wstępny projekt zm. do ustawy o pomocy społecznej oraz innych ustaw (zmiany legislacyjne w tym obszarze wymagają dalszych prac w ramach Zespołu). • Zgłoszono propozycje ujęcia gospodarstw opiekuńczych w ustawie o pomocy społecznej do MRiPS. • Złożono wniosek o wszczęcie zamówienia publicznego w przedmiocie wykonania badania pn. „Przygotowanie gospodarstw rolnych do pełnienia funkcji społecznych lub opiekuńczych w kontekście dostępności architektonicznej i koncepcji projektowania uniwersalnego lub racjonalnego
--	--	--	--	--	---

						<p>usprawnienia”.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzono rozeznanie cenowe w przedmiocie wykonania dwóch badań/ekspertyz dot. gospodarstw opiekuńczych. • Przygotowano do NCBR raport końcowy z realizacji projektu GROWID; • Podjęto działania w zakresie wytycznych wdrożeniowych dla interwencji LEADER w ramach Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 w części dotyczącej wsparcia inwestycyjnego dla gospodarstw opiekuńczych. <p>– W zakresie realizacji zadania dot. zapewnienie stabilnego wsparcia finansowe dla KGW oraz promocja ich działalności podjęto następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zapewniono wsparcie finansowe z budżetu Państwa dla kół gospodyń wiejskich w 2022 r. • Zapewniono promocję działalności dla kół gospodyń wiejskich poprzez współorganizację przez MRiRW konkursu kulinarnego dla kół gospodyń wiejskich pn. „Bitwa Regionów” w 2022 r. <p>– W zakresie realizacji zadania dot. wsparcia organizacji zajmujących się redystrybucją żywności na cele społeczne podjęto następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przygotowano i przeprowadzono konsultacje Regulaminu wyboru przedsięwzięć do objęcia wsparciem z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności dla części nr 4 inwestycji A1.4.1 KPO: Wsparcie organizacji zajmujących się redystrybucją żywności na cele społeczne.
--	--	--	--	--	--	---

4.	Zapewnienie stabilnych warunków do realizacji programów pomocowych w rolnictwie, rybactwie i rozwoju obszarów wiejskich	Stopień wykorzystania środków (kwoty wypłacone) WPR i WPR Ryb zaprogramowanych na 2022 r.	100%	97,79%	<ul style="list-style-type: none"> – zatwierdzenie PS WPR 2023-2027 oraz przygotowanie systemu wdrożeniowego PS WPR; – zakontraktowanie środków przejściowych PROW 2014-2020; – zapewnienie wsparcia krajowego na rekompensaty z tytułu ASF i odbudowę pogłowia świń w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> – W zakresie realizacji zadania dot. zatwierdzenia PS WPR 2023-2027 oraz przygotowania systemu wdrożeniowego PS WPR podjęto następujące działania: <ul style="list-style-type: none"> • Przygotowano Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej. PS WPR został zatwierdzony Decyzją wykonawczą KE z dnia 31 sierpnia 2022 r. • Prowadzono prace nad projektem ustawy o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023 - 2027 oraz projektami wytycznych podstawowych i szczegółowych regulujących zasady przyznania i wypłaty środków w ramach poszczególnych instrumentów wsparcia. W dn. 15 listopada 2022 r. projekt ustawy został zatwierdzony przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi i przekazany do uzgodnień międzyresortowych. W dn. 20 grudnia 2022 r. do resortów skierowano zestawienie uwag zgłaszanych w ramach uzgodnień projektu wraz ze stanowiskiem wobec tych uwag. Ustawa została opublikowana w Dzienniku Ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 412) i weszła w życie 15 marca 2023 r. – W zakresie realizacji zadania dot. zakontraktowania środków przejściowych PROW 2014-2020 podjęto następujące działania: <ul style="list-style-type: none"> • W ustawie budżetowej na rok 2022 w zakresie budżetu środków europejskich w ramach PROW 2014 - 2020 zaplanowano 6 916 822 tys. zł, a dokonano płatności w kwocie 6 814 406,6 tys. zł, co stanowi wykonanie 98,51% planu. • W 2022 r. w ramach PROW 2014 – 2020 przeprowadzono nabory wniosków o przyznanie pomocy, w ramach których złożono blisko 1 mln wniosków na kwotę 17,5 mld zł. – W zakresie realizacji zadania dot. wsparcia krajowego na rekompensaty z tytułu ASF i odbudowę pogłowia świń w Polsce zapewniono podstawę prawną do udzielania pomocy oraz środki finansowe do jej realizacji, a także nadzór nad realizacją wsparcia i jego rozliczenie.
----	--	---	------	--------	--	--

CZEŚĆ B: Realizacja celów priorytetowych wynikających z budżetu państwa w układzie zadaniowym w roku 2022

(w tej części sprawozdania należy wymienić cele wskazane w części B planu na rok, którego dotyczy sprawozdanie. Nie należy wymieniać celów uprzednio wskazanych w części A)

Lp.	Cel	Mierniki określające stopień realizacji celu ³⁾			Planowane podzadania budżetowe służące realizacji celu ⁴⁾	Podjęte podzadania budżetowe służące realizacji celu
		Nazwa	Planowana wartość do osiągnięcia a na koniec roku, którego dotyczy sprawozdanie	Osiągnięta wartość na koniec roku, którego dotyczy sprawozdanie		
1	2	3	4	5	6	7
1.	Stabilizacja rynków i wspieranie konkurencyjności produktów rolno-spożywczych	Liczba wydanych decyzji w zakresie administrowanych mechanizmów (w szt.)	18 262	26 781	Regulacja i stabilizacja rynków rolnych i żywnościowych	W 2022 r. podjęto działania dot. regulacji i stabilizacji rynków rolnych i żywnościowych.
2.	Wsparcie i stabilizacja dochodów rolniczych zapewniająca warunki do prowadzenia produkcji rolnej zgodnej z zasadami dobrej kultury rolnej	Liczba beneficjentów, dla których zrealizowano płatności w danym roku kalendarzowym (w os.)	1 275 000	1 352 899	1. Realizacja systemów wsparcia bezpośredniego 2. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 3. Pomoc krajowa i wspólnotowa inna niż WPR 4. Doradztwo rolnicze 5. Kształtowanie ustroju rolnego państwa i gospodarki żywnościowej 6. Rolnictwo ekologiczne 7. Promocja żywności, systemy jakości żywności, żywność regionalna i tradycyjna 8. Wsparcie infrastruktury wsi 9. Zbieranie i wykorzystywanie danych rachunkowych z gospodarstw rolnych na potrzeby sieci danych rachunkowości gospodarstw rolnych	W 2022 r. podjęte następujące podzadania budżetowe służące realizacji celu: 1. Realizowano systemy wsparcia bezpośredniego 2. Realizowano Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 3. Realizowano pomoc krajową i wspólnotową inną niż WPR 4. Prowadzono doradztwo rolnicze 5. Kształtowano ustrój rolny państwa i gospodarki żywnościowej 6. Realizowano rolnictwo ekologiczne 7. Promowano żywność, systemy jakości żywności, żywność regionalną i tradycyjną 8. Wspierano infrastrukturę wsi 9. Zbierano i wykorzystywano dane rachunkowe z gospodarstw rolnych na potrzeby sieci danych
3.	Objęcie ochroną ubezpieczeniową produkcji rolnej	Powierzchnia ubezpieczonych upraw w stosunku do powierzchni gruntów ornych (w	30	30,01		

		%)				<p>rachunkowości gospodarstw rolnych</p> <p>10. Realizowano zadania MRiRW wynikające ze zobowiązań krajowych i międzynarodowych powierzonych Państwowym Instytutom Badawczym nadzorowanym przez MRiRW</p>
4.	Tworzenie konkurencyjnego, nowoczesnego i dynamicznego sektora rybackiego	Udział eksportu ryb i bezkręgowców wodnych w eksporcie zwierząt żywych i produktów pochodzenia zwierzęcego ogółem (w %)	18,5	16,33	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie rybołówstwa morskiego 2. Wspieranie rybactwa śródlądowego 3. Program Operacyjny "Rybactwo i Morze" 	<p>W 2022 podjęto działania służące realizacji celu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wspierano rybołówstwo morskie 2. Wspierano rybactwo śródlądowe 3. Realizowano Program Operacyjny "Rybactwo i Morze". <p>Wdrożono odpowiednie środki w celu złagodzenia skutków prowadzonej przez Rosję wojny napastniczej przeciwko Ukrainie dla działalności połowowej oraz ograniczenia wpływu zakłóceń rynku spowodowanych tą wojną na łańcuch dostaw produktów rybołówstwa i akwakultury. Wskazane środki miały formę rekompensat finansowych dla podmiotów w sektorze rybołówstwa i akwakultury, w tym przetwórstwa, za dodatkowe koszty poniesione przez nie w związku z zakłóceniami rynku spowodowanymi prowadzoną przez Rosję wojną.</p>

CZĘŚĆ D: Informacja dotycząca realizacji celów objętych planem działalności na rok 2022

(należy krótko opisać najważniejsze przyczyny, które wpłynęły na niezrealizowanie celów, wystąpienie istotnych różnic w planowanych i osiągniętych wartościach mierników lub podjęcie innych niż planowane zadań służących realizacji celów)

L.p	Nazwa celu	Najważniejsze przyczyny, które wpłynęły na niezrealizowanie celów, wystąpienie istotnych różnic w planowanych i osiągniętych wartościach mierników lub podjęcie innych niż planowane zadań służących realizacji celów
1	2	3
1.	Zwiększenie opłacalności produkcji rolnej i rybackiej	<p>Dot. miernika „Udział gospodarstw rolnych o powierzchni od 1-5 ha UR w ogólnej liczbie gospodarstw rolnych”</p> <p>Posiadanie danych dot. przedmiotowego wskaźnika uzależniona jest od prowadzonych przez GUS badań statystycznych z zakresu rolnictwa. Badania te są prowadzone w cyklu trzyletnim. Ostatni opublikowany przez GUS wskaźnik dotyczy 2020 r., a następny będzie dotyczył roku 2023. W związku z tym dane za 2022 r. nie będą dostępne.</p> <p>Dot. miernika „Przeciętny miesięczny dochód na osobę z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie / przeciętny miesięczny dochód na osobę z pracy na własny rachunek”</p> <p>Dane za 2022 r. będą dostępne nie wcześniej niż 31.05.2023 r., tj. w dniu opublikowania na stronie internetowej GUS informacji sygnałnej „Sytuacja gospodarstw domowych 2022 r. w świetle badania budżetów gospodarstw domowych”, która będzie zawierać dane potrzebne do obliczenia tego wskaźnika. Powyżej wskazany termin przekazania przez GUS danych dot. wykonania tego miernika wynika z art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej. Na podstawie tego przepisu nie jest możliwe udostępnienie przez GUS na zamówienie opracowywanych przez służby statystyki publicznej danych przed ich opublikowaniem.</p>
2.	Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska na obszarach wiejskich	<p>Dot. miernika „Powierzchnia użytków ekologicznych ogółem w tys. ha”</p> <p><u>Przyczyny nieosiągnięcia miernika:</u> Na początku 2022 r. wprowadzona została reforma przepisów UE dotyczących rolnictwa ekologicznego. Dotychczasowe przepisy zostały zastąpione rozporządzeniem PEiR UE 2018/848, do którego dotychczas wydano już ponad 30 rozporządzeń delegowanych i wykonawczych. Nadmiar przepisów mógł spowodować wrażenie znacznego stopnia skomplikowania zasad produkcji ekologicznej, co mogło spowodować rezygnację niektórych producentów rolnych z uczestnictwa w tym systemie, w przypadku gdy zakończyli oni 5 letni udział w PROW. Należy wskazać, że pomimo spadku powierzchni użytków rolnych w 2022 r. wzrosła liczba producentów rolnych, co oznacza, że do systemu rolnictwa ekologicznego przystępują nowi producenci, którzy jednak posiadają mniejsze powierzchniowo gospodarstwa.</p>
3.	Rozwój przedsiębiorczości, pozarolniczych miejsc pracy i aktywnego społeczeństwa na obszarach wiejskich	<p>Dot. miernika „Relacja przeciętnych rocznych dochodów do dyspozycji netto na 1 osobę w gospodarstwie domowym na wsi do miasta”</p> <p>Wskaźnik dla roku 2022 będzie dostępny do końca roku 2023 po opublikowaniu przez GUS corocznego Raportu z Europejskiego Badania Warunków Życia Ludności (EU-SILC edycja 2022). W badaniu EU-SILC okresem dla zmiennych dochodowych jest ostatni pełny rok kalendarzowy poprzedzający rok badania.</p>
4.	Zapewnienie stabilnych	<p>Dot. miernika „Stopień wykorzystania środków (kwoty wypłacone) WPR i WPR Ryb zaprogramowanych na 2022 r.”</p>

warunków do realizacji programów pomocowych w rolnictwie, rybactwie i rozwoju obszarów wiejskich

Przyczyny nieosiągnięcia miernika:

Niewykorzystanie zaprognozowanych do wypłaty środków finansowania unijnego i współfinansowania krajowego w ramach Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wynikało m.in. z braku możliwości naliczeń oraz wypłacenia większej kwoty płatności końcowych w ramach wsparcia bezpośredniego w grudniu 2022 r., co było spowodowane obowiązującym od 1 stycznia 2023 r. Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) 2022/2344 z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie zwrotu środków przeniesionych z roku budżetowego 2022 zgodnie z art. 17 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116. W związku z tymi przepisami płatności z tytułu zwrotu dyscypliny finansowej, do której uprawniona jest większość rolników mogły być realizowane od dnia 1 stycznia 2023 r. W przypadku środków PROW 2014-2020, należy zauważyć, że były one zgłaszane do projektu ustawy budżetowej już w lutym 2021 r. – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej. Szacując zapotrzebowanie na środki w 2022 r. przyjęto założenia m.in. odnośnie liczby wnioskodawców, którzy będą ubiegali się o wsparcie w planowanych na lata 2021 i 2022 naborach wniosków (udział we wsparciu w ramach PROW 2014 – 2020 ma charakter dobrowolny). Szacując zapotrzebowanie na środki dokonano także weryfikacji w odniesieniu do kwot dla już realizowanych operacji. W wyniku niepewnej sytuacji gospodarczo – finansowej zainteresowanie wnioskodawców realizacją nowych operacji w PROW 2014-2020 było mniejsze od zakładanego. Ponadto, przedłużał się okres realizacji i rozliczenia już rozpoczętych operacji, co skutkowało niewydatkowaniem w pełni zaplanowanych środków. Dodatkowo, w przypadku płatności obszarowych PROW 2014-2020 z uwagi na spiętrzenie zadań w Biurach Powiatowych ARiMR w grudniu 2022 r. związanych m.in. z obsługą wniosków o wsparcie dla rodzin rolniczych, którym zagraża utrata płynności finansowej w związku z wystąpieniem w ich gospodarstwach w 2022 r. szkód spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi, nie wszystkie utworzone decyzje skutkujące płatnością zostały wydane do końca 2022 r.

Z kolei Budżet Krajowego Programu Wsparcia Pszczelarstwa w Polsce na lata 2020-2022 (KPWP) - I filar WPR – nie został wykorzystany w 100% ze względu na specyfikę wsparcia i rozdysponowanie budżetu w skali jednorocznej. W przypadku niewykorzystania środków określonych w umowie przez beneficjenta ze względów proceduralnych, nie było możliwe przekierowanie ich w tak krótkim czasie do innych beneficjentów i tym samym nie było możliwe osiągnięcie miernika na zakładanym poziomie.

Na niższe wydatkowanie środków z WPR mogły mieć wpływ również czynniki zewnętrzne, np. kurs wymiany waluty euro. Natomiast w przypadku płatności bezpośrednich niższe wykonanie miernika w zakresie WPR mogło także wynikać z różnego rodzaju pomniejszeń przyznawanych rolnikom kwot płatności, np. w wyniku zastosowania kar, sankcji.

Natomiast środki w ramach WPR Ryb były zaplanowane na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie i związane z nimi terminy płatności z uwzględnieniem środków na planowane, nowe nabory wniosków o dofinansowanie oraz dostępną alokację. Niższe niż zaplanowane wykonanie wydatków wynika z faktu, że w trakcie roku, beneficjenci PO RYBY 2014-2020 występowali z wnioskami o aneksy do umów, które przedłużały terminy realizacji operacji, w związku z tym nie wszystkie zaplanowane wypłaty mogły być zrealizowane do końca 2022 r. Również wnioski o płatność składane przez beneficjentów przy rozliczaniu operacji, w wielu przypadkach opiewały na niższe kwoty, niż te wskazane w umowach, na podstawie których szacowano wydatki budżetowe. Ponadto niewydatkowanie w całości środków wynikało z dłuższej weryfikacji wniosków składanych do instytucji pośredniczących.

W konsekwencji wskazanych przyczyn nie udało się zrealizować miernika na planowanym poziomie.

5.	Stabilizacja rynków i wspieranie konkurencyjności produktów rolnospożywczych	<p>Dot. miernika „Liczba wydanych decyzji w zakresie administrowanych mechanizmów (w szt.)”</p> <p>Zwiększenie planowanego wykonania wartości miernika wynikało przede wszystkim z:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) uruchomienia przez Komisję Europejską nadzwyczajnej pomocy dostosowawczej w sektorach rolnych dla producentów, którzy najbardziej ucierpieli z powodu zakłóceń na rynku wynikających z inwazji Rosji na Ukrainę; 2) większej liczby wniosków o pomoc złożonych w ramach Programu dla szkół za rok szkolny 2021/2022 oraz 2022/2023; 3) większej liczby decyzji odnotowano również w działaniu związanym z uznawaniem i funkcjonowaniem grup producentów i ich związków oraz organizacji producentów i ich zrzeszeń oraz organizacji międzybranżowych.
6.	Wsparcie i stabilizacja dochodów rolniczych zapewniająca warunki do prowadzenia produkcji rolnej zgodnej z zasadami dobrej kultury rolnej	<p>Dot. miernika „Liczba beneficjentów, dla których zrealizowano płatności w danym roku kalendarzowym (w os.)”</p> <p>Liczba beneficjentów, dla których zrealizowano płatności w danym roku kalendarzowym jest zależna od kwoty środków udostępnionych ARiMR na wypłatę płatności końcowych w miesiącu grudniu.</p> <p>Dzięki udostępnieniu ARiMR w grudniu 2022 r. dodatkowych środków finansowych na realizację wypłat płatności końcowych w ramach płatności bezpośrednich, płatności końcowe dla kampanii 2022 w grudniu 2022 r. otrzymało ponad 330 tys. rolników (o 80 tys. rolników więcej niż rok wcześniej).</p>

5.	Tworzenie konkurencyjnego, nowoczesnego i dynamicznego sektora rybackiego	<p>Dot. miernika „Udział eksportu ryb i bezkręgowców wodnych w eksporcie zwierząt żywych i produktów pochodzenia zwierzęcego ogółem (w %)”</p> <p><u>Przyczyny nieosiągnięcia miernika:</u> Wykonanie miernika w dużej mierze uzależnione było od sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstw eksportujących produkty rybne, zwiększonego popytu zagranicznego i konkurencyjnych cen. Przyczyny nieosiągnięcia zaplanowanej wartości miernika należy upatrywać w agresji militarnej Rosji wobec Ukrainy. Należy zauważyć, że w przypadku działalności połowowej znaczna część floty rybackiej zaprzestała swoich operacji ze względu na zmniejszenie rentowności. Brak było możliwości zrównoważenia zwiększonych kosztów prowadzenia działalności, szczególnie biorąc pod uwagę gwałtownie rosnące ceny paliw i energii. Koszty te nie były bilansowane poprzez wzrost cen sprzedaży złowionych ryb, gdyż ten był niezauważalny.</p> <p>Obecny kryzys ma także poważne konsekwencje dla dostaw zbóż i olejów roślinnych, gdyż Ukraina była dotąd jednym ze światowych liderów eksportu tych produktów. Zauważalnie ucierpiał przez to sektor akwakultury, gdyż zboża i oleje są jednym z kluczowych surowców w produkcji pasz dla zwierząt hodowlanych, w tym ryb. W połączeniu ze wzrostem cen głównych czynników produkcji, jak energia i ropa, gaz oraz węgiel, a także pasze ograniczyło to możliwość prowadzenia zbilansowanej gospodarki w zakresie chowu i hodowli ryb.</p> <p>Wzrost kosztów odczuwany był również w sektorze przetwórstwa produktów rybołówstwa i akwakultury. Branża ta, z uwagi na konieczność zachowania w procesie produkcji oraz w całym łańcuchu dostaw wysokich standardów higieny, m.in. w postaci zachowania odpowiedniego reżimu temperaturowego, została szczególnie dotknięta wzrostem cen energii. Dodatkowo, zaobserwowano niedobory surowców do przetwarzania, gdyż Rosja była jednym z kluczowych dostawców ryb na światowym rynku. Niechęć konsumentów do produktów pochodzących z Rosji, spowodował, że sieci handlowe wycofały się z zakupu gotowych wyrobów lub naciskały na dostawę towarów wyprodukowanych z surowców nie pochodzących z Rosji.</p> <p>Podsumowując, w związku z agresją militarną Rosji na Ukrainę wystąpiły poważne zakłócenia na rynku produktów rybołówstwa i akwakultury oraz zakłócenia w handlu spowodowane znacznym wzrostem kosztów. Wskazane przyczyny, wraz z zaobserwowaną większą dynamiką eksportu produktów mlecznych i mięsnych spowodowały spadek trendu wzrostowego w eksporcie produktów rybołówstwa i akwakultury.</p>
----	--	---

.....
data

.....
podpis ministra